

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Csütörtök, április 23.

Flonzetési díj:

Ha egyben házhöz hordva vagy elvittén postán küldve:	
Egész évre	10 ft —
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50 —
Egy hónapra	1 ft —

Hirdetési díj:

Ot-hasábospetitors egyszeri beiktatásáért 5 ft	
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 20 ft	
Nyitlár 4 hasábos petitorsért 20 ft.	

79. szám

Egy kis statisztika.

Szegény mérsékelt ellenzék! Minden fontosabb vita alkalmával biztatgatja magát, hátha most érkezett el az a régóta hiába várt szerencsés pillanat, a mikor Tisza Kálmán sikerül kiemelni bársony-székéből. Évek hosszú sora óta próbál- gatják a boldogtalanok, mert hiszen ösz- szes politikai programjok abból áll: megbuktatni a Tisza kormányt; de hiába próbálják. Minden vita növeli nemcsak hatalmát és tekintélyét, hanem számbeli nagyságát is a kormánypártnak.

A képviselőház tegnap olyan győ- többséggel fogadta el a főrendiház szer- vezéséről szóló törvényjavaslatot új alak- jában, hogy az ellenzék reményk dései nevésegeseknek minden föl e szavazás után, a szabadelvű párt szilárd ösze- artásához pedig ezután semmi kétség sem férhet.

Pártunk teljesen ura a parlamenti helyzetnek. A szabadelvű párt többsége tizet több volt tegnap, mint a javaslat első képviselőházi tárgyalásakor. S még minden törvényjavalat tárgyalásánál így volt ez. Minden újabb szavazás újabb bizonyítékot tett a szabadelvű párt ere- jéről.

Októberben a felirati vita alkalmá- val a többség 62 volt, február 8-án a budget appropriációnál 89. A felsőház szervezéséről szóló törvényjavaslatnál az első ízben 76, most második ízben 86.

E szerint a többség tegnap tíz-el volt több, mint a jelen kérdésben lefolyt első szavazás alkalmával, huszonnégyvel volt több, mint a jelen országgyűlés kez- dén, a felirati vitánál s csak három- mai kevesebb, mint a legnagyobb több- ségnél, mely eddig ez országgyűlés párt- kérdést képező szavazásai közt mutatko- zott, csak hárommal kevesebb, mint az appropriatio kérdésében volt. Az ellenzéki szavazatok száma most épen annyi volt, mint a felirat felett folyt szavazásnál; ellenben a javaslat ellen szavazók száma tegnap huszonnégyvel kisebb volt, mint a javaslat első képviselőházi tárgyalása

alkalmával. A távollevők harminczkilencz- cel többen voltak, mint a főrendi javas- lat első tárgyalásakor, tizennyolczczal többen, mint a budget appropriációjánál, ellenben tizenkettővel kevesebben, mint a felirati vitánál.

A pártok tagjai pártállásuk szerint szavaztak, kivéve nórádi Szontágh Pált, ki a javaslat ellen szavazott s kit az ellenzék zajosan megéljenzett. A pártonkivüliek közül Horváth Boldizsár, Pulszky Ferencz a javaslat ellen; gróf Zichy Jenő a javaslat mellett szavazott.

Az általános vita tegnap a szavazás- sal bevégeződött; de a részleteknél még várható, hogy az ellenzék előáll, s kö- römszakadtaig fog küzdeni a törvényja- vaslat régibb szervezete mellett. Mert ez a csodálatos, hogy mint a miniszter- elnök oly találoan fejekre olvasta, most már a kormány korábbi törvényjáva- lata, melyet azelőtt oly kegyetlenül meg- támadtak, nem is olyan rossz szerintök. Most már azok a törvényjavaslatok leg- jobb részei, melyeket azelőtt legjobban megtámadtak. Csak azért lettek egyszerre jókká, mert a főrendi ház által kiha- gyattak.

Egyáltalán ennek az egész törvény- javaslatnak nagyon furcsa a sorsa.

Mikor először beadaott, az összes lapok, az ellenzékiek is, elismerték; hogy az adott viszonyok közt alig lehetett volna jobbat csinálni.

Mikor aztán híre futott, hogy a fő- rendiház bizonyos köreiben nem tetszik a javaslat, akkor egyszerre megindult a mozgalom ellene s az előbb jónak mon- dott javaslat egyszerre rossz lett.

Most, hogy a főrendiházban nem egy- ütött ki a szavazás, mint az ellenzék gon- dolta s létre jött a compromissum, minék folytán az eredei törvényjavaslatnak több pontja kimaradt, most ismét találunk benne valami jót; — még pedig azt, a mi kimaradt.

Hát nem komédia ez?

„Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A tetszhalott.

(Folyt. és vége.)

Az éj tökéletes beálltával elhagyá Kál- mán a házat, s lépteit a Saint Germain templom felé irányzá. A templom mellett volt a harangozó kis hajléka, ide bement s kérdé, hogy melyik temetőben temettetett el Serviné asszony. Itt felvilágosítást nyervén egyenesen azon temetőbe sietett s a sírásó házához ment.

Ezt felkelté Kálmán, ki nagy álmélko- dással hallgatta egy oly férfi büös és szent- ségtörő kérelmét, ki külseje után itélve elő- zelő származásu.

Kálmán ugyanis kívánta, hogy Ernez- stina sírját ássa fel s abból a koporsót vegye ki, melyet ő fel akar nyitni, hogy kedvese holttestét láthassa. Köztük azután egy hosz- su és heves vita fejlett ki, mert Kálmán nagy mennyiségű pénze által sem bírta a lel- kisméretes sírásót megvesztegetni. A sze- rencsétlen fiatal akor a legnagyobb kétség- bűsés fogá el, látván, hogy könyörgései eredménytelenek maradnak; de épen ezen kétségbűsésé nyújtá neki az eszközt, mely által szándékát elérheté.

A sírásó lábaihoz borult, s esedezve kérte, hogy teljesítse kérelmét, majd bor- zásztó düh vett rajta erőt, s szikrázó ösz- mekkel ugrott fel a kérelhetlen s megvesz- tegethetlen sírásó lábai elől s övből kirán- tott és felvont pisztolyát a sírásó mellének szegé s orjüngve kiáltá:

— Vagy kiásod a koporsót, vagy azon- nál meghalsz!

A sírásó e váratlan s borzasztó fenye- getésre rendkívül megijedt, s rögtön a szük- séges eszközökkel látá el magát, maga Kál- mán is létrát vitt Ernezstina sírjához.

Hallgatva fogott a sírásó a farsasztó munkához s addig egy szót sem szólt, míg a koporsót ki nem emelte a sírból, s ez megtörténvén, azt Kálmán mellé tevél e.

Leirhatatlan érzés dalt Kálmán keblé- ben, a mint a sírásó feszegetni kezdi a ko- porsó fedelét, hogy azt felnyithassa, a zajra azonban a környékbeli kutyák már ugatni kezdének, azért Kálmán remegő hangon kéré a sírásót, hogy a koporsót minden zaj nél- kül nyissa fel. Ez engedelmesskedett, s rögtön látá Kálmán kedvesét szemfödélbe bur- kolva. A sírásó, ki a sír szélére ült, figyel- mesen vizsgálá Kálmánt, ki mintegy meg- kívülülé állott a holttesttel szemközt, s nem bírván magát megtartóztatni, felki- állott.

— Ez valóban ő!

Kálmán, ugy látszik, elfeledé czélját, melyből a sírhoz jött. Ó most nem látott, s tekintete mereven a koporsóra volt szegezve, s ugy állott ott, mint a lélek leköltözött volna testéből. A sírásó aggodva szemlélé őt, s miután többször megszólítá, a nélkül, hogy feleletet nyert volna, hogy ezen álla- potából észméltre hozza, levette a szemfö- delet a halottól.

Kálmán, ezen szeretett vonások meg- pillantásánál, melyeknek teljességét s szépsé- gét a kérelhetlen halál nem zuzhatá ösz- sze, letérdelt a koporsó mellé s könyözés és zokogás közt beszélt hozzá forró szerelmé- ről, megnevezé halálának okát, s kérte őt, hogy bocsásson meg neki, elbeszélte továbbá, hogy mivel foglalatokodott Iudiában, be-

Országgyűlés.

Budapest, ápril 22.

A képviselőház mai ülésében befejezte a főrendiházi reformra vonatkozó főrendiházi izenet feletti általános vitát, melynek eredménye az, hogy a főrendiház által a törvényjavaslaton tett módosítások 219 szavazattal 133 ellenében, tehát 86 szótöbbséggel általános-ág- ban elfogadtattak a részletes tár- gyalás alapjául.

Ezt megelőzőleg még az előadó és Szilágyi Dezső éltek a zárszó jogával. Láng Lajos előadó kiváló sikerrel czafolta az oppositio ellenvéteit és érveit. A ház nagy figyelemmel hallgatta a beszédet, többször helyeslésekkel kísérte s midőn az elő- adó a miniszterelnök tulajdonait méltatta, a többség zajos éljenzésben tört ki, nemkülön- ben akkor is, midőn az előadó beszédét be- fejezte.

Szilágyi Dezső a mellett, hogy a kormánypárti érvekkel foglalkozott, különös gondot fordított arra, hogy kitüntesse, mily egyszerű és liberális reform lett volna az, mit a mérsékelt ellenzék ajánlott (a főrendi- ház tagjainak egy része a törvényhatóságok által választva.) Bizonygatta aztán, hogy a fő- rendiház, a mint most contempálva van, oli- garchicus, „a nemzet egyetemének teljes kizá- rásával“ a milyen sehol sincs Európában. Democraticus elemek nem lesznek a felsőház- ban, mert a kormány ellenezte a választás elvét. Az ellenzék is éljenzéssel fogadta Szilágyi Dezső beszédét. Tisza Kálmán majd nem folytonos helyeslések és derültég között czafolta Szilágyit. Arra nézve, hogy nemcsak választás utján lehet democraticus elemeket a felsőházba bevenni, utalt az olasz sena- tura, melynek tagjai kinevezett-kből állanak. Szilágyi egy másik ellenvéteére azt jegyzé meg a kormányelnök, hogy a nagy közönség azért nem indul meg az ellenzék után, mert gyakorlatból tudja, hogy a szabadság nincs veszélyeztetve. A miniszterelnök zajos éljen- zések között végezte beszédét.

Erre következő aztán a névszerinti szavazás, melyről fentebb már megemlékez- tünk. A főrendiházi reformra vonatkozó javas- lat részletes tárgyalása, egy kis szóvita után, melybe az ellenzék hevesen kívánta az elha- lasztást, a holnapi ülésre maradt; — és mi- után még Gosztonyi és Lázár Ádám előadták interpellációjukat, az ülés véget ért.

A névszerinti szavazásról főljegyezzük még, hogy a szélsőbal, antisemiták és a mér- sékelt ellenzék a főrendi módosítások ellen, az egész kormánypárt pedig azok mellett szavazott. A pártonkivüliek közül a szabad- elvűpárttal szavazott Zichy Jenő gróf

szélt elvesztett reményekről, miközben a holttestet ülőhelyzetbe tevél, s a legnagyobb fájdalommal szemlélé Szentvedélyes maga- viselote ugy látszik nem ért volna véget, de véletlenül eszébe jutott valami: egy vissza- emlékezés futotta át egész lényét oly gyor- san, mint a mily gyorsan czikáz a villám a zivatárban, s ő azt hívé, hogy még hallja azon szavakat, melyeket ezen megmereved- dett alakok mondanak. Kálmán felsohajtott, s a reménységétől elkapatva átkarolja a holt- testet, s az élettelen ajkakra egy csókot nyom mely, mint életében mondá Ernezstina, őt fel is támaszthatná. E csókra Kálmánnak rémületes kiáltása s rángóldó reszketése kö- vetkezett. A koporsóban fekvő nő felnyitá szemeit s csodálkozva nézett körül. Erre Kálmán felugrik a koporsó mellől, kedvesét átkarolja tartá, s azután mint tigris zak- mányával, oly gyorsan szalad s feltámadt kedvesével ki egy vad fájdalom — s öröm kiáltást hallatván.

A sírásó csudálkozás és félelemtől meg- dermedve nézett utának, de rövid idő múlva elveszté őket szemel elől. Azután sietett is- tentelen tettének nyomait eligazítani: az üres koporsót a sírba ereszté, föddel behányá a gödröt, a sír fölé szép hantot emelt, azu- tán hazament, s rettegéssel gondolt az el- mult éjre a következő napra pedig aggo- dalommal.

Ut éve mult már el azon éjszakának, melyen Kálmán tetszhalott kedvesét életre- hozá, a mint a következő esemény történt, anélkül, hogy azon idő óta valami nevezetes esemény adta volna elő magát.

Ernezstina halálának évfordulati napja volt. Férje Servin ur kiment a temetőbe, s neje sírjánál imádkozott. A sírásó egy új

Hajdumegye tavaszi rendes közgyűlése.

Második nap: folytatás.

Debreczen, 1885. apr. 22.

A mindig appelláló bőszőrmé- nyiek.

Főszámvévo jelentéet tesz H. Bőszőr- mény város 1885-dik évi 61 ezer ft bevétel- tel s 57 ezer forint kiadással előirányzott költségvetésének megvizsgálásáról. Ezzel kap- csolatban került szőnyegre Uzonyi Pé- ternek némely földek jövedelmének ezen költségvetésbe való felvétele elleni felebbezés miután ama földet közbirtokossági és nem városi tulajdont képeznek. Az állandó vá- lasztmány a bőszőrményi takarékpénztárban levő 50 ezer frtnyi tőkének 3 ezer frtra menő kamatját a városi költségvetésből kihagyatni javasolja, miután a közbirtokosságot illeti; az Uzonyi Péter felebbezését pedig mellőzi. A 3000 ft ki vagy bent hagyásához többen hozzászóltak. Így U. Szabó Mihály, Gál Mihály, Rásó Gyula, Paky Károly, Lengyel Imre, Szinay Gyula, Uzonyi, Czincz Ignác és Barkó János. Végre a megyei tisztügyész közvetítő javaslatára a 3000 forint a költ- ségbe be vagy be nem helyezése — külön- ben is tetemes összegű felesleg lévén kilá- tástba véve attól tétetett függővé, hogy ezen takarékpénztári tüke minősége Bőszőrmény város közgyűlése által fog legközelebb el- döntetni.

Léva y Márton felebbezésére a veréb- sári és bagolai földek iránt a város és közbirtokosság közt fenforgó vitás ügyben hozott városi közgyűlési határozat, már csak azon oknál fogva is, mert felebbező szava- zata az ellenfél ményen levéskéz számí- tatott volt s így, a szavazatok épen egyenlők lettek, felolvastatik.

Láda Jánosnak két appellátája jött be a megyei zöld asztalra. Az egyikkel részben el is érte szándékát, amennyiben a közgyű- lésnek a gáti nád vágatása tárgyában hozott határozata megsemmisítették; a fe- gyelmi vizsgálat kért elrendelése azon- ban megtagadtatott. — E tárgy szintén idézett elő némi vitát melyben részt vettek M. Szabó Mihály Uzonyi Péter ki a felebe- zést csak is birtokon kívül fogadta. Rásó Gyula, Czincz Ignác. Láda János a Juhász Imréről bevert 20 forint hova fordításáról intézkedő városi közgyűlésen határozat ellen beadott felebbezését elvetetett.

Sóvá gó Imrénének aon felebbezésé melyet a város egyik főfogátának előadását helyesló közgyűlési határozat ellen adott be ezuttal nem lett tárgyalva, hanem az áltápn megbízott az ügy megvizsgálásával.

hant készítésével foglalkozott nem messze állott tőle, sajátalkozással nézte őt az üres sír mellett hagyván imádkozni és sírni. Egy- szerre mindkettőn egy zörög által zavartat- tak meg; visszapillantának s egy nő láttak maguk előtt. Ez Ernezstina, Servin ur meg- holt neje volt, kit férje oly nagyvona sira- tott s sokáig gyászolt, Servin ur csodálkozásában felkiáltva ugrott fel a sír mellől, a szeren- csétlen sírásó pedig élettelenül rogyott össze.

A nő néni kezdé a férfit, ki előtte annyira elesodálkozva ugrott fel, de mintha megimerte volna, rémületesen sikoltott, s mint egy örült futott el a férfi elől.

Servin ur rögtön utána szaladt, de nem érheté el a nőt, mert ez a temető kapu- jánál egy fényes, két győnyörű lőtől vont hintóba ugrott, mely szélgyorsasággal robo- gott el előle. Egy órával később a sírásó la- kában volt Servin ur, de a sírásót a sír üté- meg, s meghalt a nélkül, hogy Servin urat e csodálatos dologról felvilágosíthatta volna.

Még ugyanazon napon értesíté a read- órigató Servin urat, hogy emberei által megtudná, miszerint az általa mutatott hintó Garran ezredes uré.

Másnap Servin ur kívánságára Ernez- stina sírja felásatott, de benne csak az üres és erőszakkal felnyitott koporsót lelék.

Ezalatt Garran ur szép fiatal neje, kit, mint állítá, Indiából hozott magával, s ott is esküdt meg vele, kimagyarázhatlan ré- mülettel érkezett haza; halványan és resz- ketve léptt férje szobájába, és sokáig érte- kezék férjével, s ezután sokkal nyugodtabb lón, s a házaspár szokásaiban semmi válto- zás sem történt.

Tizennégy nap múlva már nem is be- széltek erről az emberek s ezen idő alatt

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Azon közgyűlési határozat, mely a Kelemen Mihály volt városgazda számadására vonatkozik, feloldatott Gál Mihály fellegbezése folytán, és az ottani tanács a kérdéses harmadfelezer forintnak azonnali biztosítására utasított.

Több közmunkatartozás iránti kérvény letárgyalása után a gyűlés 3/4 órákor bezárattott. A jegyzőkönyv hitelesítése ma d. u. 5 órákor történt meg.

Külföld.

London, ápr. 22. Az alsóház tegnapi ülésén Wolff kérdést intézett az iránt, hogy mily védelemben fognak az angol hajók a Fekete-tengeren részesülni, ha a Dardanellák elzártnak.

Gladstone kormányelnök kijelenté, hogy e kérdés oly eshetőségekre vonatkozik ugyan, mely bekövetkezhetik, mindamellett lehetetlen a kérdésre válaszolnia.

Más kérdésre válaszolván, Gladstone közölte, hogy sem Törökország, sem Ausztria-Magyarország, Németország vagy Franciaország részéről nem értesített, hogy az utóbb nevezett három hatalmasság előterjesztést tett volna a Portánál a Dardanellák elzárása iránt.

Ezután a kormányelnök a következőket közölte: Lumsden válasza ápr. 10-ki kérdésünkre ma reggel érkezett meg. A válasz részletes és teljesen kimerítő jelentést foglal magában mindarról, a mi Lumsden véleménye szerint a pendzsehi kims eset főbb mozzanatait képezi. E jelentés lényegesen eltér Komaroff jelentésétől.

Mac Coan kérdi, vajjon igaz-e, hogy a Portával tárgyalások folynak az iránt, hogy Egyiptomot török csapatok angol tisztek vezetésével megszállják?

Gladstone kijelenté, hogy ez ügyre vonatkozólag mitsem közölhet. Nincs tudomásom a felől — ugymond a miniszter — hogy ez ügyben valaha tárgyalások folytak, vagy ama javaslatok, a melyeket Mac Coan említett, megtették volna.

Néhány perccel később Gladstone kijelenté, hogy tanácskozott Fitz-Maurice-al és a Mac Coan által említett bir minden alap nélkül. Ezután a kormányelnök nyilatkozatot tesz, mely azonos a Granville által a felsőházban elmondottakkal és tetszésnyilatkozatokkal szakítottatott felébe. — A miniszter indítványozta, hogy a hitelről szóló törvényjavaslat a hétfőn tartandó ülésen tárgyalassék.

Beszédét a következő szavakkal végzé: „Meg vagyunk győződve az indítvány fontosságáról és bizalommal számítunk arra, hogy a parlament hazafissággal fogadja egész jogos kérelmünket. Célünk és óhajunk, azonban hogy a hatalmakhoz való viszonyainkban bármely jelenlegi vagy a jövőben felmerülő vitás kérdésnek igazságos és becsületes megoldása, egy mint eddig, ha ez tudniillik lehetséges lesz, békés eszközökkel történjék.“ (Tetszés.)

Egyházkerületi közgyűlés.

— Első nap. —

Debreczen, 1885. apr. 24.

Ma vette kezdetét a tiszántúli ev. ref. egyh. kerület közgyűlése nagyszámú egyházi és világi tagok jelenlétében. Az esperesi kar — Szilágyi Lajos nagykirályi egyh. megyei esperes kivételével, ki pár nappal a gyűlés előtt meghalt — teljes számmal jelent meg.

Servin ur Garrané házat rendőrökkel véteté körül s egyszerűs mind tudakozódott a katonaságnál azon nap után, melyen Kálmán Párisba jött, s ismét elutazott, s a postakocsinál is kérdésközdött, ki állítá, hogy Garran urat egy lefátyolozott hölgy kíséretében vivé Breúbe.

E bizonyosságokkal felszerelve pert indított Garran ellen, s követele, hogy törvénytelen nejtől vállassék el, mert Ernesztina nem Garran ur, hanem az ő törvényes neje.

Ez eset nagy csodálkozást gerjesztett. Több röpirat jelent meg, mely azt bizonyítja, hogy van egy álmokör, melyben a beteg úgy látszik mintha meg volna halva, s ily állapotban néha két három hetet is tölt el.

De ezeket, kik így nyilatkoznak, orvosostársak eszteleneknek tarták. Némelyek az órákat is megszámlálák, melyeket Servinné asszony ezen állapotban töltött el, mások pedig azt állítják, hogy a betegségnél ily nem még sohasem fordult elő, s ez nem lehet más, mint Servin ur agyréme.

Garran ezredes maga is sajnálta Servin urat, s ámbár nejeinek Danton kisasszonyai hasonlatosságán maga is csodálkozék, de még sem annyira, hogy ez által ömagát bolondá hagyja tenni, s ezt az ezredes oly igazságtalannal mondta, hogy az emberek szavainak igazságnál nem kételkedtek, s azt tarták, hogy Servin ur vagy megtébolódott, vagy pénzt akar Garran urtól csikarni.

Garrané asszonynak a bíróság előtt megjelenie, s az eléterjesztett kérdésekre felelnie kellett. Ezután Servin urral szembesíték s ennek állítása fölött nagyon csodálkozék.

Danton ur is Párisba jött Toulouseból, s ezen csodálatos hasonlatosság miatt kö-

A világiak közül itt vannak Degenfeld József gr., Tabajdy Károly főispán, György Endre, Thaly Kálmán, Simonffy Imre, Beke Mihály, Horthy István, Várady Gábor, Kulin Imre, Izák Dezső, Fráter Imre, dr. Tisza István, Ritók Zsigmond, Bernath István, Kovács Ferencz, Nadányi Miklós, Ujfaluassy Sándor Uray Imre országgyűlési képviselő stb. Gr. Ráday Gedeon békés-bánati gondnok tudatta, hogy e gyűlésen meg nem jelenhetik; Tisza Kálmán a szalontai egyh. megye gondnoka még nem jött Debreczenbe, de bir szerint el fog jönni.

A gyűlésen a társasági tisztelet Révész Bálint püspök és Vályi János főgondnok töltötték.

A tanácskozást főt. Révész Bálint püspök ur gyönyörű imával nyitotta meg, mely után elnöki megnyitó beszédét mondotta el, melyben fájdalmasan emlékezett meg azon nagy veszteségről, mely a magyarországi összes ev. ref. egyházat Nagy Péter erdélyi püspök, és Lónyay Mezyhért gróf dunamelléki főgondnok halála által érte; másfelől felemlítette mint örvendetes tényt, hogy az Apaffy sóal-pítvány ügye végleges megoldást nyert, a kincstár által a megnyert 4000 forint évi jarádák 1885. január 1-től kezdve félelvény részletekben már folyóvá is van téve a főiskola részére. E jelentést a közgyűlés éljenzéssel fogadta.

Tóth Sámuel főjegyző felolvassa az egyh. megyék egyházak és iskolák igazolt képviselőinek neveit.

A bihari egyházmegye újonnan választott esperesét Szabó Károly artándi lelkészt bemutatja Csillag Lajos s bjoiti lelkész; mire az új esperes leteszi a hivatalos esküt és meleg szívből fakadó szavakkal ajánlja fel magát a sok gondokkal járó esperesi szolgálatok teljesítésére. Az éljenzések között végzett beszéd után az új esperes kezét fogott az esperesekkel és gondnokokkal.

Ezután az újonnan választott egyházkerületi tanácsbírák: K. Tóth Kálmán és Beke Mihály teszik le a hivatalos esküt; s előbb K. Tóth Kálmán igen szép, lelkes beszédben, ezután Beke Mihály köszönik meg választóiknak a kitüntetést bizalmat és kéri az egyházi kerület támogatását.

Megalakítottak egyházak és világiakbólkövetkezőküldöttségek: a főiskolaigazd. tanács j. könyvének (elnök Degenfeld József gr.) az egyh. kerületi pénztárnok és az Andrásházy Szilágyi nevelő-intézet gondnoka (elnök Dávidházy János) a Focsié pesti biztosító intézett számadásának felülvizsgálására, (elnök Peterdy K.) valamint a díjlevelek, eszreszerződések, eladások stb. előleges átvizsgálására (elnök Kiss Áron).

Tóth Sámuel felolvassa a Kiss Áron elnöklele alatt működött egyh. ker. küldöttség jelentését a f. hó 21 és 22-én tartott lelkész képességi vizsgákról, melyeken majdnem az egész esperesi kar, s több egyh. megyei képviselő is jelen volt.

A jelentés szerint a II. lelk. képe. vizsgákra 32 tiszteletes atyafi jelentkezett, kik mindannyian bocsátattak vizsgákra, közülök 2 a legközelebbi, 1 pedig a jövő tavaszi egyh. kerületi közgyűléskor teendő pót-vizsgára utasították; kitünően vizsgáztak Fiók Károly, Ferenczy Gyula, Révész Mihály, Kozma Zsigmond, Sulyok István. Az első lelk. képe. vizsgákra pedig 33-an jelentkeztek, kik szintén mindnyájan bocsátattak vizsgáznai: egy azonban visszalépett. Ezek közül kitünő sikerrel tették le a vizsgát: Biber József, Futó Zoltán, D. Kovács János és Révész Kálmán.

A vizgás eredményének kihirdetés-

nyekre fakadt! Ő nem tédta, hogy mit szólna e nőről, a ki oly bizonyosan leányának látszik lenni, s mégis oly makacsul és hidegen tagadja ezt. A bámuló bírók, maguk is zavartan és habozva tekintének egymásra. Garrané elbeszélte egész élettörténetét; ő nem ismeré szüleit, s állandóan Indiában lakott. Irományok bizonyíták, hogy Marvai Julia. Podischeri származék, Garran ezredessel valóban egybekelt Indiában. Nyilvános tárgyalás napja volt, a vallatások bevégeztettek, s a bírók Garran urat és nejét a vádalól már felakárák menteni, a mint a terembe Servin ur lépett, s egy kis gyermeket vezetett kezénél fogva. Garrané asszony ügyvéde mellett ült, s arcát kezeivel takarába, — hogy a kíváncsi tömeg szeméi elől elrejtse magát, s így ő Servin ur beléptét nem vevé észre; egyszerre azonban érzé, hogy egy kis kéz érinti kezét, s egy szomorú gyermekhang mondá:

— Végy üledbe, s csókolj meg kedves anyám!

Garrané felnézett, nézi s megismeri a gyermeket, s egy szót s m szólnán, karjaiba zárja, s könyök zápora közt csókjaival halmozza el.

A mit a nő és leány, — törvényes férje s atyja ellen tehetett, nem teheté azt az anyai szeretet!

E pillanat óta a per más fordulatot nyert.

Garran ügyvéde, Ernesztinának a Servin urali házasságtörvényes szétválását kívánta, oly házasságot, melyet a halál már szétválasztott. — Ne kívánjuk, — így szóla ő ihletett beszédében, a sirtól azt, kit már egyszer neki adánk, hanem engedjük az élet annak, ki tetszhalottságában a haláltól megszabadítá, nektek csak a holttemezhez van jogotok.

sét a tiszteletes atyfiak a gyűlésteremben meghallgatván, főt. Révész Bálint püspök ur buzdító elboosató beszédét intézett hozzájuk.

Olvastattak a múlt évi novemberben tartott konvent jegyzőkönyvének az egyházkerületet közvetlen érdeklő számai, melyek egy pár kivételével minden vita nélkül tudomásul vettek.

A jegyzőkönyv 27. száma értelmében, a 11 kérés és esperesek utasítottak a kapott segélyekről azonnali nyugtát állítani. A 26. sz. azon határozata folytán, hogy a múlt évről fennmaradt domesztikai hátralekők jelen év jun 30-ig okveten el küldjessenek, az esperesek szintén felhívtaknak, hogy erre nézve tegyenek meg minden lehetőt, az exekutiók alkalmazását a mennyire lehet kerüljék.

A 41 szám szám szerint a presbyteri szövetséggel való érintkezés ügyében egy konventi bizottság neveztetett ki. Ennél Csiky Lajos debr. akad. h igazgatójánar azon küldöttség nevében, melyet a viszony fenntartása végett a tiszántúli egyh. kerület néhány évvel ezelőtt nevezett ki, tudni ohajítja, hogy ennek megbízatása az új bizottság megalakítása után megmaradjon? — ha igen, az a régi küldöttség 4 tagu legyen-e, vagy pedig Lugossy József helyét is betölteni kívánja a superintendencia? A közgyűlés továbbra is meghagyta e küldöttséget, melynek tagjai: K. Tóth Mihály, Némethy Lajos, Balog Ferencz, Csiky Lajos.

Hosszas elvi jelentőségű vitát idézett elő a konventnek vallás és közoktatásügyi miniszterhez intézett azon felirata, hogy az államsegély együttesen adassék a középiskoláknak és ne külön-külön. Azonban ezen feliratra mindeztideig nem érkezett válasz. Az érdekes vitát Kiss Albert azon indítványá idézte elő, mely szerint az egyházkerület ezen feliratot nem egyszerűen, hanem közösen, a tette l vegye tudomásul és jegyzőkönyvileg fejezze ki hozzájárulását.

Indítványozó örömet fejezi ki a felett, hogy ezen felirat olyan elvektől van áthatva, melyek egyedül képesek jelen viszonyok között iskoláink fenállását biztosítani; hogy érezte ama bizottság az állami segélynek felelő drága voltát és hogy az 1848. 20. t. cz. 3. pontjára támaszkodott.

Degenfeld József gr. ezen feliratban nem lát örvendetes dolgot. Ha mi az iskolákat a magunk költségein akarjuk fenntartani, bizonyára az a szándékunk, hogy azokban a mi szellemünket ápoljuk. De ha már segélyt fogadunk el, többé nem rendelkezhetünk oly függetlenül. Ő csak egyszerűen tudomásul vételét ajánlja a feliratnak. Tabajdy Károly újabb okot adott a további vitára azon nyilatkozatával, hogy ő nem akarja a konvent eljárását bírálgni, Degenfeld József grófhöz csatlakozik. Thaly Kálmán veszedelmesnek tartja az ilyen gondolkodás módot, mely a konventnek olyan nagy tekintélyt tulajdonít. György Endre szintén gr. Degenfeld József indítványát pártolja. Szerinte a konvent ama felirat készítésekor teljesen respektálta a középiskolákról szóló országos törvényt. Mondja továbbá, hogy ezen ügyekben a konvent a a készületektől teljesen független. Ritók Zsigmond nem szeretné, ha a kerület oly elvi álláspontra helyezkednék, melynek következtében bizonyos esetekben megfoszthatná magát a középiskoláknak szükséges segélytől.

Hivatkozik továbbá az e kérdésnél figyelembe veendő fontos nemzetiségi okokra. Szintén az egyszerű tudomásul vételt ajánlja. Kiss Albert másodszeri felszó-

De ez sem hasznát. Ernesztina zárdába akart menni, de nem engedték őt; az ítélet, mely azt parancsolá, hogy törvényes első férjéhez kell vissza mennie, ünnepélyesen felolvasták előtte.

Néhány nap múlva az ítélet felolvasása után, valóban visszatért Ernesztina férjéhez; fehér ruhába volt öltözve, s arcának sápadt vonásai egy kétségbeesett elhatározásra mutatának. A mint a terembe lépett, hol őt Servin ur összes rokonaival várá, azonnal összerogyott; rögtön segélyére futottak, de ő már e néhány szót is csak akadozva bírta mondani:

Visszaadom nektek, a mit elvesztettetek Isten veled gyermekem, Isten veled Kálmán!

Ezután szeméit behunyá s egy hosszú sóhaj után meghalt. Mérget vett ugyanis be, mielőtt lakását elhagyá.

Ernesztina halálának híre villámgyorsan terjedt el az egész városban. Kálmán megtudván e hírt, a düh miatt magánkivül, s majdnem örült volt, szeméi vad tüzből égtek, ajka vonaglott, öklét összeszorítá; majd a bosszuallás ébredt fel benne, s egyszerre lekapá kétesövű pisztolyát a falról s oldal zsebeibe rejtvéu, Servin ur lakása felé sietett.

Oda érvén benyitott a terembe, a hol még Ernesztina halva feküdt a padlaton, ezt látván Kálmán, kétségbeseten felkiáltott: — Óh Isten, mind ennek e nyomorult Servin az oka!

Ezután kivont pisztolyát zsebéből, felvoná, s az egyik csövét Servinre sűtő, ki azonnal holtan rogyott össze, a másik csövét pedig ömagát lövé föbe.

N—ből V. F.

lalásában a konventi jegyzőkönyv egy pasusának felolvasásával ig zolja azon állítást, hogy a konvent teljesen megfontolva a dolgot járt el. Ő most nem akarja itt eldönteni e nagy elvi kérdést. Csak egy biztató szót, akarja, hogy halljon a konvent azon lejtőn, melyen a pótzsínat megindult. Várady Gábor kérdezi, mi történének jövőre, ha ezen praecedens, hogy tudniillik a kerület helyeslést fejezi ki egy konventi határozat felett ismételtetnék. — Ha ezt megköszönjük, ez involválja azt, hogy a többi határozat meg nem tetszik. Majd a Ritók Zsigmondéhoz hasonló szellemben nyilatkozik.

K. Tóth Kálmán a Kiss Albert által tett indítványt támogatja; mint szintén Uray Imre is; ellenben Dr. Hajnal István azon indokolással, hogy alkotmányos kormánytól minden aggodalom nélkül fogadhatunk el a segélyt, Degenfeld József mellett van. Végre Révész Bálint közvetítő indítványára, a mely mellett Lukács Ödön szólalt fel, — Kiss Albert a magától visszavonván — 32 szóval 29 ellenében a kerület a konventi határozat felletti nyilatkozatát az eredménytől teszi függővé.

A debr. főiskolát érdeklő következő ügyek fognak az egyh. ker. közgyűlés által tárgyalatni.

Az 5-ik theol. tanszékre nemes ajánlatát a debreczeni egyház folyóvá tette.

A megválasztott 4 új tanár válasza, hivatalos eskütételük.

Körösi Sándor jogtanár helyettesítési ügye.

Tanárválasztás módzatára nézve indítvány. E tárgyban a n: bányai egyházmegye újabb indítványa.

Pénztári számadásokat 1881—1882. február 17-ig felülvizsgált küldöttség jelentése.

Épített pénztári számadások ügyében levéltárnoki előterjesztés. Az adósság törlesztésére, a gazdasági tanács javaslata.

Főiskolai pénztári számadások miként vezetésére tervezet.

Apafi alapítvány ügyéről jelentés. Kanyó alapítványra felvétel.

Márk Ferencz lelkész alapítványa a gazdasági tanács által elfogadva.

Gymnasiumi, tanítóképezdei tanárok és egy theol. tanár fizetésének egyenlősítése.

Tanárok részére korpótlék megalapítása. Akad igazgató tanár tiszteltődíjának emelése.

Nyugdíj igénye az újonnan beléptet tanároknak.

Tanítóképezdeben a 4-dik osztály számára iskolahelyiség felszerelése.

Tanítóképezdeben a 4 dik rendes tanári szék felállítása.

Gazdasági tanács jegyzőkönyve alapján Hadházy Dánielné, Farkas Jánosné. Nagy Sándor, Kerekes Lászlóné Turai Farkas hagyományai, és alapítványai.

Turai Farkas adományai, több debreczeni pénztintézet és az István gőzmozgóm adományai a szegény tanulók segélyezésére.

Ószi buzakéregelés eredménye. Nánási egyház 50 frt évi segélye a táptintézet részére.

Deák Ferencz alapítvány ügye. Palóczy Horváth Mária féle ház értékesítése.

Főiskolai kórház helyiségének kérdése költségtérítés tárgyban, egy egyházkerület, küldöttség régibb javaslata. Örvényi tanár kérése.

Ügyészi munkálatokról jelentés. Váradi Dániel átalakítási tőkéje utáni kamatok elengedése.

Öreg János, Sinka Sándor, Karai Sándor tanárok költözöködségi költsége.

Nánás-Büdi vasut kiépítéséhez kibocsátott törzserzvények vásárlása. Nagy Pál tanár kérése az országos kiállítás ügyében.

Elek Lajos tanár kérése tanári oklevele tárgyában.

Tanítóképezdei tanterv életbeléptetése, iskolai törvények és belrendtartási szabályok módosítása. Vegytan, állattenyésztéstan tanítása.

Nevelés- és tanítástani tanítása a theol. akadémiában.

Gymnasiumban a folyó tanévben két helyettes tanár alkalmazása.

Gymn. tanterv a jövő tanévre; az ezzel kapcsolatban levő ügyek. Szegény tanulók conviktusi pénzeinek kezelése.

Lugossy és Szegedi S. tanárok arcaztópeinek lefektetése.

Dr. Vársárhelyi Imre a Szántóri alaphíra részére segélyt kér.

Főiskolai anyakönyvtárra felügyelő bizottság jelentése.

Gymnasiumban vizsgák tartásának módzat; a közvetlen felügyeletet gyakorló igazgató tanács szervezete.

Főiskolai muzeumi egylet ügye. Petőfi szobor felállítási költségeinek fizetése,

— Az u ség Debreczenben már, de s eddig kivibetves hirrel lepi közötti vasut s illetőleg a vasdóházig terjed sithető lévén mozgalom inda a közötti vasut egy teherszáll láttatnék el, a gőzmozgással, a ezéből egy má E csövet egy részint a nag háznál töltene pontként kétsze forgalom szü E egy nyáron á atlag 150 nape mely naponki 3000 frtba kerül nés szittetui elégitését.

A debrecz tóság Szegedy kot a h-bőszö iglenes minősé vette ki.

— A ki tási bizottság ünnepléses me dégeken kívül ttatni s pedig megnyitás nap di már csak 1 donosi valami kiállítás ünne is a kiállást látogathatják.

— Bekü gouszleklü va tréfát üzi a fő tagjaival, hogy lommal névelé semmi illedelm hölgyei közül nem ismert tar leveleket. Az i netaláni felfed vetkezményeke dekelték.)

— A ki Tag, beszéli operette éneke vész legfiatala gyermekkel g czipesznek, de ta'an vonzalm miként jusson szelni, a mig e folyamodik eg hogy szép leg tintát használt gátásra. Pajtás de neki fölötté vártá sorát, m vét s ő bent a mosolyogva ve a fiatalos folyékony ményeiről s ná színesz akar l hozzá módjuk, pátfogásba. A hallgatja a pá akarja nézni a fölőlvadt czu pi szénnyitása A király kaczi a megsemisül gasztalólag me majd gondosko később a fia o zottja jelent m nak azt az üz doskodni fog. játszott gyerm emelten kitün sza emlékezte a legpikánsabb lyeket valaha tottak.

— Fakó A „Bud. Hir.“ itteni takarékkasszáját elem tott rá, me oly erővel ruh rászálkodása e szejó lakása megkondította. totta. Tegnap — meszőlaltak takarékpénztári ból felzavarták A szolga egé nyomban talpo pénztári igazg rendőrséget. kongott, elanu zoltó lakánya vészleire; csál

Napi hírek

Az utca locsolás rég érzett szükség Debreczenben. Sok cikket írtak az ügyben már, de sokszor ellebbent öhajítás mindaddig kivibetetlen maradt. Ma jással a kedves hírrel lephetjük meg olvasóinkat, hogy a közúti vasut segélyével a főutca locsolása illetőleg a vasúti indóháztól a nagyerdői fűrdőhöz terjedő ut locsolása könnyen létesíthető lévén annak keresztülvitele érdekében mozgalom indult meg. A locsolás tervszerint a közúti vasut igazgatóságára lenne bízva. Egy teherszállító kocsi nagy víz reservoir-vel láttaték el, melyjegy csővel összekötötték a gőzkazánal, az innen nyert erő, a víz medencéből egy másik csővön kiszorítania a vizet. E csövet egy ember igazgatná. A medencét részint a nagyerdőn vízint a vasúti indóháznál töltétek meg vízzel. A locsolás naponként kétszer u. m. reggel 5 órakor és a forgalom szünetelésekor délelőtt történik. Egy nyáron át az esős napok leszámításával átlag 150 napon kellene az utcát locsolni, a mely naponként 20 frtba összesen körülbelül 3000 frtba kerülne. Hiszük hogy a városi tanács siettetni fogja e rég érzett szükség ki-elégítését.

A debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóság Szegedy Miklós adóhivatali gyakornokot a h. b. sz. törvényi kir. adóhivatalához ideiglenes minőségben VI. osztályu adóírást vezette ki.

A kiállítás megnyitása. A kiállítási bizottság ma elhatározta, hogy a kiállítás ünnepélyes megnyitáshoz a meghívott vendégeket kivül a fizető közönség is be fogocsátatni s pedig 5 frt belépti díj mellett. A megnyitási napján 1 órától kezdve a belépti díj már csak 1 frt lesz. A bérletjegyek tulajdonosai valamint a megnyitás előtt, ugy a kiállítás ünnepélyes meg nyitása alkalmával is a kiállítás e jegy előmutatása alapján látogathatják.

Beküldetett a colégiumból. Valami gonoszlelkü vagy ostoba ember azon éretlen tréfát űzi a főiskolai tanuló ifjúság egyes tagjaival, hogy azoknak becsületsérto tartalommal névtelen leveleket küldöz. Ugyanezen semmi illudelmet nem ismerő egyén városunk hölgyei közül is egyeseknek azok nevében ír nem ismert tartalmu de sejthetőleg illetlen leveleket. Az ilyen éretlen tréfa szerzőjének netaláni felfedezése könnyen komoly következményeket vonhat maga után. (Az érdekeltek.)

A király párfogoltja. A „Berl. Tag.” beszéli Berlin egyik legkedveltebb operette énekeséről a következőket: A művészt legfiatalabb sarja volt egy budapesti gyermekkel gazdagon meg áldott szegény cipésznek, de már 9 éves korában ellenállt: an vonalmat érzett a színpad iránt. Hogy miként jusson a színpadra, azt nem bírta kieszélni, a míg egyszer az jutott eszébe, hogy folyamodik egyenest a királyhoz. A néhül, hogy szüleinek szóltott volna, megirt — karika batikkal egy folyamodványt, melyhez, hogy szép legyen, tört cukorral megsüritett tintát használt, — aztán jelentkezett kihallgatásra. Pajtásaitól összeköszöszött, diszes, de neki fölöttébb bő ruhában, dobogó szívet várta sorát, mindön egyszerre fölolvasták nevé s ő bent áll az uralkodó előtt. A király mosolyogva veszi el a folyamodványt, s kérdi a fiutól, hogy mit kíván. A gyermek bámulatos folyékonyssággal beszéli családi körülményeiről s nagyon esmosan előadja, hogy ő színész akar lenni, de mert szüleinek nincs hozzá módjuk, kéri a királyt, hogy vegye őt párfogásba. A király növekvő derűltséggel hallgatja a parányi emberkét, végre meg akarja nézni a folyamodványt, de ő haj! a fölolvadt cukor kulimászszá vált s a papír szétrúnyitának határozottan ellentállott. A király kacagva fordult hadsegédéhez, s a megsemmisültnek látszó gyermeknek vigasztalólag moudá; Menj: csak fiam haza, majd gondoskodom rólad.“ Nehány nappal később a fiu családjánál az udvar alkalmazottja jelent meg átadva 100 frtot s a királynak azt az üzenetet hogy a gyermekről gondoskodni fog. A fiu aztán a Burgszínházban játszott gyermekszerepeket, s a király őt ismételtén kitüntette figyelmével, folyton viszta emlékezve arra a folyamodványra, mely a legpikánsabb volt mindazok között, melyeket valaha a kihallgatások alatt átnyujtottak.

Faköpenyeg mint rablógyilkos. A „Bud. Hír.” vesztprémi levelezője írja: Az itteni takarékpénztár, nehogy a Wertheim-kasszáját elemeljük, egy faköpenyeg csináltatott rá, mely villamos telep segítségével oly erővel ruhaztatott fel, hogy rablók házardalkodása esetén az udvaron és a háziszolgák lakásába felállított vészharangokat megkondította. Es csakugyan meg is kondította. Tegnapi éjféltájban — írja levelezőnk — megszólaltak a vészjelző harangok s a takarékpénztári épület békés lakóit első álmukból felzavarták. Volt rémület, de iszonytató. A szolga egész házi népével egyetemben nyomban talpon volt s futottak a takarékpénztári igazgatóért, titkáráért, pánztárosért, rendőrségért. Ezalatt a vészharang egyre kongott, elannyira, hogy a közelben levő túzóltó laktanya őrsége is figyelmes lett a vészjelre; csaklyákkal. fejszékkal s egyéb

gyilkos eszközökkel a vész helyére sietett. Egy közelben lakó ügyvéd katonaviselt szolgájá kivont karddal állított be a takarékpénztár udvarára. Eközben megérkeztek a takarékpénztár tisztviselői puskával és revolverekkel felfegyverkezve. De hogy is ne? Hiszen viszik a kasszákat. Ezt mondta a megremült szolga s ha ennek nem is hitték volna, el kellett hinni a vészharangnak, mely egyre erősebben zakatolt, az pedig sem nem álmodik, sem nem hazudik. Felnyitják a takarékpénztár sértetlen ajtait s a szolga összes ágynéműit netáni lövések ellen paizsul előre tartva, elszántan behatolnak a pénztárhelyiségbe, rablónak azonban hira hamva sem volt, csak a biztosági faköpenyeg ajtaja volt kikapcsolódva. Az az ármányos faköpenyeg olyan jóízűt nevetett, mikor végig nézett az elszánt csoportokon. Ki hitte volna, hogy az a buta faköpenyeg képes legyen ilyen tréfára! No de zakatolhat ezután, nem fogja többet rászédni sem a ház békés lakóit sem másokat. Így végződött a szenzációsnak ígérkező esemény.

Magas jutalék mellett, rövid próba idő után pedig fizetéssel, egy jó bizonyítványokkal ellátott szorgalmas férfi, szükség s házieszköz elárúsítása céljából, mint városi ügynök azonnal kaphat állást. Bővebben e lap kiadóhivatalában

Zola Emil egy magyar nőnek. Kende Ilka kisasszony kevéssel ezelőtt levelet intézett a nagy francia regény íróhoz, a melyben többek között felszólította őt, hogy látogassa meg hazánkat, tanulmányozza a mi viszonyainkat dolgozza föl műveiben azokat is. Zola Emil erre a következő érdekes kis levélben felelt: Kisasszony! Irodalmunkért való őszinte lekesülése nagyon jól esett nekem, köszönetet mondok érte az ön virágzó fiatalágának. De Istenem, hogyan kívánhatja, hogy én magyarországba menjek, én, aki olyan remete módra élek, át sem lépve kertem falait. Nagyon is rossz utazó vagyok s így csak a távolból küldhetem önnek szívemnek azt a darabját, melyet ön tőlem kért. Elküldöm azt az ön fiatalágának, szépségének s az ön hazájának, melyet annyira szeret. De ezen a gyöngédségen kívül többet nem adhatok. Ne kívánjon tőlem más műveket, mint olysnokat, a melyek arról a zugról szólnak a melyben én élek. Más művet nem adhatok: megfogadtam, hogy soha nem lépen át a mi francia társaságunk határait. Még egyszer köszönet önnek és minden barátomnak abban a távolországban. Zola Emil.

Színház.

Mándoki Bélát a der. közönség e régi kedvelt művészt üdvözölték tegnap hosszú távollét után ismét színpadunkon. Sandeau szellemes és ügyes fordulatokban gazdag vígjátéka „Seiglière” kisasszony” került színre, melyben a pezsgő kedélyű Destournelles ügyvédet játszta. Mándokin nem fogott az idő vastoga, mert ő még ma is a régi fiatal, jókörüvű színész, ki nek meglepően biztos fellépése, rutinja, szép nemes játéka mindég tapsokra ragadják a közönséget.

A közönség, mely szépen megtöltötte a nézőtér gyakori viharostappsal adott kifejezést a művész iránti szeretetének és rokonszenvének, és a közönség öhajának adunk kifejezést, midön elvárjuk A r a d i G e r ő igazgatótól, hogy Mándokit tagjai sorába szerződteti, legalább lesz társulatában egy olyan név is, mely már szerzett érdemek tettek ösmeretessé.

A szegedi színház égése.

Megdöbbenve beszélték mindenféle városunkban hogy a szegedi színház kigyuladt és lángokban áll. Az első távirat K r e c s á n y i h o z érkezett öt óra tájban.

Az első pillanatban csaknem hihetetlennek látszó e rémhír, fájdalom, valóságnak bizonyult be, mert illetékes helyről nyert értesülése szerint este 9 órakor már a színház teljesen leégett a tetőzet beomlott úgy hogy ma a gyönyörű szép színháznak csak a puszta falai állanak.

Olvasóink emlékeznek, hogy a szegedi színházat, a város új építései, Tisza Lajos királyi biztos kezdeményezésére építették, s az épület egyike volt a város legdíszesebb s legszebb monumentális épületeinek. Belső felszerelése s némileg külső alakja is a népszínházhoz hasonlított, melylyel ugyanev mester, Felner, a bécsi Stadttheater építője, tervezte és építette. A színházat 1883. októberében, ő felsége jelenlétében nyitották meg, nagy ünnepiességgel. A színház mint haljuk, a budapesti nagy biztosító társaságok szövetkezténél négyszázezer forint erejéig biztosítva volt.

Tegnapi este a színházban „A nőemancipáció” bohózatnak kellett volna színre kerülni P á l m a y I l k a művésznő utolsó vendégjátékául. A jegyek mind elkeltek, és a közönség érdeklődéssel nézett az előadás elé.

A színtársulat május elsején Nagyváradon kezdi meg működését, ha nygan a derék

igazgatót N a g y V i n c z é t a szerencsétlenség tönkre nem tette. Bővebb részletek még hiányzanak.

SZEGED, áprl. 23. A színház tegnap délután teljesen leégett. A tűz fél-negy órakor a második emeleten tört ki és egész estig tartott, teljesen elpusztítva a gyönyörű épületet, melynek csak puszta roskadozó falai maradtak meg. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

A gőzcséplők bírálatának fontossága.

Hazánk természeti s éghajlati viszonyai egy, még vajmi kevéssé kihasználott előnyt biztosítanak mezőgazdaságának, azt t. i. hogy kenyéterményeivel Európa piaczaian elsőként jelenhet meg. A szemtermények minél gyorsabb, piacra való elkészítése ez okból főfeladata mezőgazdaságunknak, ugyanez okból a cséplés s annak technikai eszközei a cséplőgépek sehol oly nagy fontossággal nem bírnak és sehol oly nagy számban nincsenek használatban, mint épen nálunk. Igaz, hogy a legutóbbi évtized nagy haladást mutat fel e téren, a cséplőgépek elterjedése elég nagy mérvet ért, főleg abból a szempontból, hogy a kalászos növényeket termelő nagyobb gazdaságok ezer műszaki segédeszköz felhasználásával dolgozzák fel aratásukat, de maga a géppel való cséplés úgye hazánkban még nem oly általánosan ösmert, a gépek közül figyelembe veendő principiumok még nem mentek át — hogy népszerű szólásmódot használják — a gazdaság vértébe s ebben az irányban még sok felvilágosításra, sok ismeretterjesztésre lenne szükség. A géppel való cséplésnél ugyanis nem az az ultima ratió, hogy a gazda, vagy gépész akarmelyik, bizonyos előnyök (többnyire olcsóság) kedvéért megvásárolt géppel banni tudjon, de épen azért, mert a cséplőgépek egyike a legdrágább investitióknak, kötelességünk arra törekedni, hogy gazdáink tisztába legyenek azokkal az igényekkel és követelményekkel, melyek a cséplőgépekre nézve praxis szempontjából érvényesíthetők, mert hogy nem egyszerűen a legolcsóbb cséplőgépet a legjobb, arról már nem egy gazda érzékeny kár árán szerzett tapasztalat, kell tehát, hogy megállapításának ezen, egyik legfontosabb technikai alkotásra nézve, azok a bizonyos viszonylatok, melyek a gép értékre nézve a praxis szempontjából mérvadók.

Ez pedig, tekintve azt a sokoldalúságot, melyet a technika ezen gép alkotása körül felmutat, nem oly egyszerű dolog, erre a gazdasági és műszaki körök együttes közreműködése szükséges. Az a tér, melyen az értékek megállapítás fontos feladatának megfelelően, a kísérleti és versenyügy, s miután a gépkísérleti ügy még hazánkban még zsenge korát éli, a versenyek nyújthatnak a gazdának azt az örutátiót, melyre a cséplőgépek körül oly nagy szüksége van. Sajnos, hogy még eddig éppen a cséplőgépekre fordítottak a versenyügy fejlesztésénél a legkevesebb figyelmet, s míg pl. évenként 20—30 helyen is rendeznek ekeversenyt, addig évtized mulik el, míg egyszer valahol cséplőgép verseny rendezésére tér a kezdeményezés, a mi nek okát abban vélem feltalálhatni, hogy gazdáink körében még távolról sincsenek megállapítva a praxis előbb említett igényei, viszont pedig a műszaki körök, nevezetesen a gyárosok sem keresik olyan nagyon az alkalmat, a hol gépeik illetén állandó értéke bírálatnak vettetének alá, mert hát reájuk nézve előnyösebb, ha a vevőnem tud mindent s közéleti megépeit azzal a szigorral a melyet a megállapodott ítélet költözönöz.

Hogy mennyire indokolt volna a gépverseny ügyének a cséplőkre való minél nagyobb mérvű kiterjesztése, azt már egymagában az eddig ismeretes gépeconstructiók nagy tömege és sokoldalúsága is igazolja. Kévs gazdasági gép van, melylyel a technika olyan sokat foglalkozott volna mint épen a cséplők. Constructio szerint ott van az amerikai szög rendszer és a skót léces rendszer, valamint ezek számos módosításai, azután a hajtóerő szerinti gépjáratok kézi-járgány és gőzcséplőgépek, egy harmadik osztályozás megkülönböztetjük a cséplőköt a szerint, a mint egyszerűen a cséplés munkáját végzik, vagy pedig egyéb leandók végzésére rendeltetett eszközökkel (szálmazó, tisztító és osztályzó készülékek stb) is vannak felszerelve, végül a szerint amint állók vagy szállíthatók stb. Ennek felsorolásával csak azt kívánom igazolni, hogy milyen tág tere van a versenybírálatnak a cséplőgépek körül, és ha még feleltemek, hogy maga az elmélet sem foglalhatná össze kellő áttekintésbe azokat a követelményeket, melyek a gépek értékének megállapítására nézve mérvadók, hogy még csak éppen jelezve vanna k a z e r ő s z ü k s é g l e t, m u n k a k é p e s s é g t i z s a t a s á g a gép táplálása, a kicséplést szalma lehető épsége stb. tekintetében adó való igények, hogy továbbá még keveset tudunk a gépszereket részleteiről, főleg arról, hogy minő anyagból kell az egyes alkatrészeknek a jó munka szempontjából készülni, végül, hogy szilárdság, ellentálló képesség stb. tekintetében meddig mehetnek követeléseink, azt hiszem, méltán ráfordíthatjuk kivált az országos gazd. egyesület a többi gazdasági egyesületeinkkel egyetemben a versenyek ezen

némere is figyelmüket, hogy ezen az uton minél több világosságot terjeszthessenek egyik legfontosabb gazdasági gépünk használatá körül.

A fentebbieket szem előtt tartva, igen fontosnak tartom a torontál megyei gazd. egyesület kezdeményezését, melylyel az öszön Nagy-Kikindán gróf Csekonits Endre ur elnöksége alatt tartott nagyobb szabásu nemzetközi gépkíszerlet és gőzcséplő verseny megálósította. Versenyhelyül e megye kitünően alkalmas volt, kellő közepén annak a kalásztengernek melyet megszoktunk Európa éléskamájának nevezni, ahol tehát a bírálat a kellő szakértelemmel intézhetette a verseny munkát s meg is volt e cséplés versenynek az a szép eredménye, hogy hazai iparunk följénye a cséplőgépek gyártása körül kétségbevonhatlan bizonyítékokra tett szert. A versenyben résztvevő angol cséplőgépek a tökély elhódítását könyűvé nem tették, e gépek világszerte urai a helyzetnek, annál nagyobb tehát a győzelem, melyet a magyar államvutak gépgyárában készített cséplőgarnitúrák kivitak, főleg a munkaképesség tekintetében, mely túltett az angol gépek valaményien.

De nemcsak a legnagyobb munkaképesség, de a legjobb munka valamint a szerkezet, azaz kezelhetőség és tartósság szempontjából is a magyar cséplőgépek állanak első helyen. Ugy látszik, hogy erre az eredményre — nagyjából ítélve — befolyással volt a gépek sulya, mert míg a kiállított angol gépek sulya legfőkébb 30—40 métermázsa addig a magyar államvutak 45—46 métermázsa. Ez utóbbiak gépekat részei közül 75% van aczél és ércz míg az angol gépeknél fémananyag csak 50%.

Magyar gőzcséplőgépeink nagy ellentételessége, az általuk végzett munka tökéletessége már ebből az egy körülményből is világos és érthetővé teszi, hogy a verseny alkalmával az első díjat egyhangulag ennek a gépnek ítéltek oda.

Különbön ama tény, hogy az államvutak gépgyárából rövid néhány év alatt 310 cséplőgépél több adatott el, szintén arra mutat, hogy gazdáink ezzel a szerkezettel tökéletesen megvannak elégedve. Ez a növekedő kedveltség melybeu e gépek része-sülnek a m. k. államvutak gépgyárának megnagyobbítására is vezetett s vajmi kívánatos volna, ha nemcsak ez uton, de a versenyügy segélyével is törekednénk arra, hogy hazai iparunk ezen első rangu vívmánya a külföld gépiparával szemben szaporithassa győzelmét.

Dr. Csajághy Károly

pécsmegeyi nyug. esperes plébános. Budapest, Üllői ut, szám 1.

Legújabb.

(„Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata.)

BUDAPEST, áprl. 23. A képviselőház mai ülésén a főrendi reform rászle-tes tárgyalásánál az izraelita képviselő mellőzése 139 szavazattal 41 ellen elfogadtott.

DUNAVECSE, áprl. 23. A Dunán egy zöldéggel terhelt csolnak felfordult és négy asszony vízbe fullt.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Holnap Pénteken bérletszünetben adatik!

Csokon szerzett völgény.

Bohöz t 3 felvonásban.

Felállítás szerkesztő és kiadó lapfőlapadonos Vertesi Arnold.

Előadó: Kerezu Vilmos

Nyilt-tér.

Dr. Deák,

budapesti fogorvos,

(ezelőtt Berlinben lovag Dr. Guérard udvari fogorvos és udvari tanácsos segédorvosa) Debreczenben tévén át működését, tisztelettel jelenti, hogy mindenemü

FOG- és SZÁJBETEGSÉGET

gyökeresen kezel, o d v a s f o g a k a t a legkitünőbb anyagokkal

töm (plombiroz.) úgy, hogy azok hosszú éveken át használhatókká maradnak.

Készít egyes műfogakat és egész fogsorokat a legújabb amerikai légnyomatu szerkezet szerint.

A fogkő, vagy bármily lerakodmány által éktelenné vált fogakat kitisztítja.

A használhatatlanná lett fogakat és gyökereket eltávolítja.

Rendel d. e. 9—12-ig és d. u. 2—4 óráig, HAJDU-ház I-ső emelet, a „Bika” szállodával szemben.

Bejárat Nagycsapó-utca 1-ső kapu.

FENYVESSY BÉLÁNÉ

női-divat terme
 cze gléd-utca 2151. sz. volt Bánky, jelenleg

== KARDOS-ház emeletén. ==

Női és gyermek kalapok, fejdíszek stb. nagy raktára.
 Specialitások párizsi modellekben.

SZABÓ LAJOS FIAI

divat és kézműaru üzletükben
 DEBRECZEN, rózsater

a tavaszi és nyári időszakra nagyválasztékban kaphatók:
 DIVATOS NŐI RUHAKELMÉK, hozzá való DISZEK, bélésneműek;
 KARTONOK, SZATIN, TOILE DE BELGE stb. a legújabb mintákban.
 Fekete selyem szövetek, színes atlaszok, bársonyok.
 Vászonn, asztal és ágyneműek, himzések;
 Függönyök, butorkelmék, szőnyegek.
 Gyász-cikkek.
 Fehér és színes kötőpamutok; csipke, szalag, gomb stb.
 KOSZORU SZALAGOK. — NAPERNYŐK, ESERNYŐK.
 Kitűnő szabású férfi ingek.
 Jutányos, szabott árak mellett.

! Szemüvegek !

FISCHER JAKAB

látyszerész
 DEBRECZENBEN
 ajánlja a legkiválóbb szemüvegek, lorgnettek és orrosiptetőköt
 minden szemüveghasználónak, ugymint:
 távollátók, rövidlátók, gyengélátók, fénykerülő
 és más minden szenvedő szemnek, mely legnagyobb figyelemmel szolgáltatik ki.
 Utazó látcsöveket és távcsöveket
 legjobb szintelenített. Teljesen kipróbált légsúlymérőket (Aneroid).
 Mindenféle hőmérők, karkák, szobák, fürdők részére és
 új orvosi maximal hőmérőket,
 továbbá: nagyító lencsákat és összehelyezett görbűveket. Legfinomabb VIZSZINMÉ-
 RÖKET (lib-lták) és minden a látyszerési szakmába vágó tárgyakat legfinomabb minő-
 ségben és legjutányosabb árak mellett.
 Megrendelések legnagyobb figyelemmel eszközöltenek.

Maria-celli gyomor-cseppek;

jelleg határu gyógyszer a gyomor min-
 den bántalmát ellen.

Egy üvegcse ára használati utasítá-
 sal együtt 35 kr.

Kapható: Debreczenben Dr. Rothschnek V.
 Emil Göltl Nándor, Tamásy gyógyszerész
 uraknál. Kun-Szt-Márton Batha Zoltán gyógy-
 szertárban, H-Szoboszlón: Trocsányi Imre
 gyógyszer. K-Marja iGyász Fügyes gy. gysz.,
 Hajdú-Nánás: Kevács Lajos gyógyszerész,
 valamint az osztr. magyar birodalom minden
 nagyobb gyógyszerárában és kereskedésében.
 Központi szétküldési raktár nagyban és ki-
 csinyben.

Brady Károly,

„az éfrangyalhoz” címzett gyógyszerárában
 Kremsierben, Morvaországban.

Kiadó.

Egy négy szoba- és nagy előszó-
 bábó álló szép utcai lakás konyhával,
 pinczével, faskamarával f. é. pünkösdtől
 kezdve kiadandó.

Értekezni a tulajdonossal, nagyuj-
 utca 1698 sz. n.

Üzlethelyiség változtatás.

Tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, hogy a városháza alóli helyiségemből
 Férfit, női- és gyermek cipő üzletemet
 FÓPIACZ, a Tisza-féle (vált Dag-nfeld) házba Konez L. üzlet mellé helyeztem át.
 Midőn ennek figyelembe vételét a n. é. közönségnek
 ajánlom egyszersmind tudatom, hogy a
 a tavaszi és nyári idényre
 raktáramat dusan felszereltem; kitűnően
 Everlasztin női, férfi és gyermek cipőket
 jó minőségben olcsó árak mellett szolgálhatok.
 Magamat új üzlethelyiségemben is a n. é. közönség további nagyrabecsült
 pártfogásába ajánlván, ve gyok tisztelettel

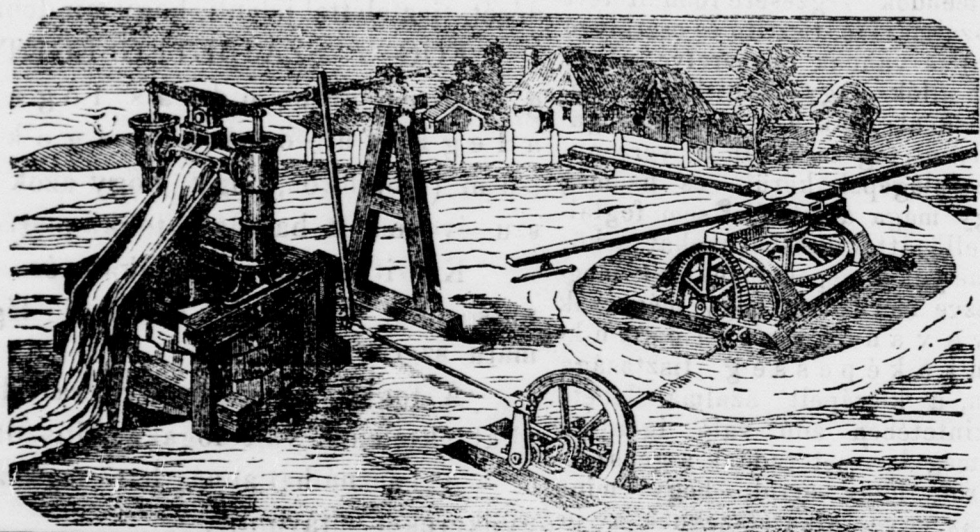
TÓTH FERENCZ
 cipész.

Megrendelések mérték után, javítások és vidéki megbízások gyorsan és pontosan.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntödéje,
 BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCA 66.

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részéről, modern
 technici alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ- és MAGÁN-FÜRDŐK
 felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására és minden vízművi munkát gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.